Első névszóragozás
(Dēclīnātiō prīma)

Az 1. declinatióba tartozó főnevek szótári alakja: **terr**a, -**ae** **f**. - föld

Szótári alak teljes kibontásban: **terr**a, **terr**ae **f**. - föld
↓ ↓ ↓
(sing. nom.) (sing. gen.) (a főnév neme: fēminīnum = nőnem)

Jól jegyezd meg!
↳Azok a főnevek tartoznak ide, melyek szótári alakjában a *sing. gen.* végződése: **-ae**

Más példák:
fābul**a**, -**ae** f. - mese → teljes kibontásban: fābul**a**, fābul**ae** f. - mese
port**a**, -**ae** f. - kapu → teljes kibontásban: port**a**, port**ae** f. - kapu

Ragok[1] az 1. declinatióban:

	sing.	plur.
nom.	**-A**	**-AE**
acc.	**-AM**	**-ĀS**
gen.	**-AE**	**-ĀRUM**
dat.	**-AE**	**-ĪS**
abl.	**-Ā**	**-ĪS**

Hogyan ragozzuk a főneveket?

A ragok a főnév tövéhez jönnek.

Ragozási tő megtalálása: → a *sing. gen.* alakból levágjuk a ragot: → **terr /-ae**, megmarad tehát a **terr-** tő

Ragozáskor a **terr-** tőhöz illesztjük az összes ragot:

	sing.	plur.
nom.	**terr-A** - föld	**terr-AE** - földek
acc.	**terr-AM** - földet	**terr-ĀS** - földeket
gen.	**terr-AE** - földnek a …	**terr-ĀRUM** - földeknek a…
dat.	**terr-AE** - földnek	**terr-ĪS** - földeknek
abl.	**terr-Ā** -földön, földről…	**terr-ĪS** - földeken, földekről…

Többnyire nőnemű szavak tartoznak ide, de van közöttük néhány hímnemű is:

1.) Férfifoglalkozást jelentő szavak**:** poēt**a**, poēt**ae** ***m***. - költő
naut**a**, naut**ae** ***m***. - hajós
agricol**a**, agricol**ae** ***m***. - földműves

2.) Népek nevei: Celt**ae**, -**ārum** ***m***. - kelták

Néha előfordul (mint az a népek neveinél is látható), hogy a szótári alak eltér a szokásostól. Ilyenkor a *sing. nom.* és *sing. gen.* helyett ***plur. nom.*** és ***plur. gen.*** szerepel szótári alakként. Ebben az esetben a szavakat *plur.*-ban ragozzuk. **Más példák**:→ Athen**ae**, -**ārum** f. – Athén; nūpti**ae**, -**ārum** f. - házasság(kötés)

Van néhány szó, amelyik jelentése miatt egyaránt lehet hím- és nőnemű. Példa: incol**a**, -**ae** **m./f**. - lakos; adven**a**, -**ae** **m./f**. - jövevény. Ragozásukban nincs eltérés, mindkét nemben ugyanazokat a ragokat kapják.

Kivételes ragozású szavak:
A fīli**a**, -**ae** ***f***. - *leány*(a valakinek) és a de**a**, -**ae** ***f***. - *istennő* főnevek *plur. dat.* és *abl.*-ban a szokásos ragok helyett az -**ābus** ragot kapják. Tehát: fīli**ābus**, de**ābus**.

[1] (A táblázatokban a jobb megjegyezhetőség kedvéért a ragok nagybetűvel szerepelnek, de rendszerint kisbetűvel írjuk őket.)